

elnnsyn produktstrategi

Innholdsliste

Forord	1
Samandrag	2
1.1 Innleiing.....	3
1.2 Om elnnsyn	3
1.3 Kven kan bruke elnnsyn?	4
1.4 Relevante lover og styringsdokument	5
1.5 Avgrensing og presiseringar	5
2 Bakgrunn	6
2.1 Visjon	8
3 Fire overordna mål og innsatsområde	9
3.1 elnnsyn skal ivareta samfunnet sitt behov for ei elektronisk publiserings- og søkeløysing i offentlege dokument	10
3.1.1 elnnsyn skal bidra til vidare rekruttering av statlege pliktsubjekt.....	10
3.1.2 elnnsyn skal tilby sine tenester til øvrige statlege verksemder	10
3.1.3 elnnsyn skal tilby sine tenester til fylkeskommunane	11
3.1.4 elnnsyn skal tilby sine tenester til kommunesektoren	11
3.2 elnnsyn skal ligge i front av den digitale utviklinga i offentleg sektor og tilpassast endringar i regelverk	11
3.2.1 Strategisk og operativt samarbeid med Arkivverket	11
3.2.2 Tilpassing til NOU 2019:9 med fokus på openheit og innsyn	12
3.2.3 Samarbeid med leverandørmarknaden	12
3.2.4 Initiere og delta i relevante innovasjonsprosjekt, pilotar og POC med offentlege og private aktørar	12
3.2.5 Lav terskel for utprøving av ny teknologi.....	12
3.3 elnnsyn skal ha brukaren i sentrum	12
3.3.1 Innbyggjar i fokus	13
3.3.2 Fokus på innhaldsleverandørane sine behov for ei effektiv og brukarvenleg teneste	13
3.3.2 Legge til rette for at tredjepartsverksemder kan få tilgang for å bygge verdiaukane tenester	13
3.3.3 Legge til rette for datastøtta journalistikk	13
3.4 elnnsyn skal vera pådrivar for auke i andelen dokument som vert fulltekstpublisert	14
3.4.1 elnnsyn skal vidareutvikle sin funksjonalitet for enkel publisering av dokument i fulltekt.....	14
3.4.2 Dialog med leverandørmarknaden om tilrettelagde løysingar for samhandling med elnnsyn	14
3.4.3 elnnsyn skal dele kunnskap og informasjon om fulltekstpublisering.	15
4 Vedlegg 1 - vidare forvaltning av strategien	16

Forord

Lanseringa av Offentleg Elektronisk Postjournal (OEP) for ti år sidan var eit viktig steg mot ei opnare offentleg forvaltning i Noreg. Publikum og presse fekk med det digital tilgang til å søke og krevje innsyn i journalførte dokument frå staten.

OEP vart ein suksess. I løpet av to år tok 105 statlege verksemder i bruk løysinga, noko som også medførte vesentleg fleire innsynskrav. Det vart tidleg klart at ein måtte vidareutvikle løysinga med direkte fulltekstpublisering av dokument. Slik kunne brukarane få enda enklare tilgang til dokument samtidig som verksemdene si handsaming av innsynskrav kunne bli effektivisert.

I 2018 kom eit stort løft da OEP vart erstatta av elnnsyn. I 2020 går det i gjennomsnitt opp mot 3.000 søk og 1.200 innsynskrav gjennom løysinga dagleg. elnnsyn er ei nasjonal fellesløysing som kan brukast av heile offentleg sektor, med fulltekstpublisering som ein viktig funksjonalitet.

Når vi no legg fram strategien for vidareutviklinga av elnnsyn fram mot 2025, er vi audmjuke til den viktige rolla som løysinga faktisk spelar for å sikre innsyn, openheit og transparens i den offentlege forvaltninga. Eit viktig grunnlag for demokratiet vårt er at innbyggjarar og samfunn har tillit til statsapparatet, kommunane og andre offentlege verksemder. Skal ein sikre denne tilliten, må innbyggjarar og media kunne kontrollere at det offentlege opererer i tråd med lovverk og hjemlar – kort sagt gis innsyn i offentlege saker, dokument og prosessar.

I Digitaliseringsdirektoratet er vi også audmjuke til at stadig fleire verksemder og brukarar faktisk nyttar elnnsyn. Både talet på overførte dokument og talet innsynskrav aukar år for år. Ei viktig brukargruppe er journalistar som kvar dag gjer ein jobb for å undersøke, overvake og rapportere. Det er ein jobb som ikkje berre handlar om å avdekke kritikkverdige forhold, men også bidra i den løpande nyheitsformidlinga og samfunnsdebatten. Vi ser dessutan stadig fleire eksempel på at datastøtta journalistikk gir verdifull innsikt og kunnskap om kva som skjer i samfunnet, og også i dette perspektivet ønskjer vi å legge til rette for at elnnsyn blir eit enda betre verktøy for media.

I tråd med regjeringas digitaliseringsstrategi «*Én digital offentlig sektor*» frå 2019 bidrar elnnsyn til meir effektiv ressursbruk i det offentlege og betre produktivitet i samfunnet. elnnsyn kan i dag brukast av alle sektorar og forvaltningsnivå, og vi vil jobbe for at løysinga blir teken i bruk av fleire.

Leikanger, september 2020

Torgeir Strypet
Avdelingsdirektør

Samandrag

Målet med produktstrategien for elnnsyn er å vidareføre arbeidet med å gjere offentleg forvaltning meir open og tilgjengeleg for innbyggaren, og samtidig bidra til å effektivisera forvaltningas gjennomføring av offentlegheitsprinsippet. Denne strategien trekker opp visjon, mål og innsatsområde og er retningsgivande for utviklinga av elnnsyn fram mot 2025.

Publiseringsløysinga elnnsyn forenkler innbyggaren sin moglegheit til innsyn i offentlege dokument. elnnsyn publiserer postjournalar frå statlege, kommunale og fylkeskommunale organ, og informasjon om møte og utval i fylkeskommunale og kommunale organ. Alle innbyggjarar har rett til å søke og bestille innsyn i dokumenta som blir publisert på elnnsyn. Mediehusa, journalistar og andre informasjonsformidlarar er ei særleg viktig brukargruppe.

elnnsyn sin visjon er at *«elnnsyn skal fremja openheit og demokrati»*. Strategien legg til grunn fem verdiar som skal prege produktet og den vidare utviklinga: Tillit, open, samhandlingsdyktig, effektivt og brukarorientert. I «effektivt» ligg det eit mål om at elnnsyn skal bidra til ei meir effektiv, smart og kostnadseffektiv forvaltning.

I strategien er det nedfelt fire overordna mål for perioden 2020-2025. For det første skal elnnsyn ivareta samfunnet sitt behov for ei elektronisk publiserings- og søkeløysing i offentlege dokument. Dette inneber vidare innsats for at fleire offentlege verksemder tek i bruk elnnsyn.

For det andre skal elnnsyn ligge i front av den digitale utviklinga i offentleg sektor og tilpassast endringar i regelverket. Dette vil krevje tettare samarbeid med Arkivverket, leverandørmarknaden og andre aktørar som kan gi kraft i innovasjons- og utviklingsarbeidet.

For det tredje skal elnnsyn sette brukaren i sentrum, i tråd med Digital Agenda frå 2015. I tillegg til å sikre gode brukargrensesnitt, skal løysinga fungere godt for verksemdene – det vil seie innhaldsleverandørane – og også vere open for at tredjepartsverksemder skal kunne forbetre elnnsyn med verdiaukande tenester. elnnsyn vil særleg legge til rette for at løysinga skal kunne brukast effektivt i datastøtta journalistikk.

For det fjerde skal elnnsyn vera pådrivar for å auke andelen dokument som vert fulltekstpublisert. Dette vil krevje målretta arbeid med funksjonalitet i løysinga og samhandling med leverandørmarknaden. For verksemdene som nyttar elnnsyn er det venta at meir fulltekstpublisering vil gje vesentlege effektiviseringsgevinstar. Innbyggjarane får enklare og raskare tilgang til offentleg informasjon, og verksemdene oppnår redusert pågang for handsaming av innsynskrav.

1.1 Innleiing

Dette dokumentet beskriv elnnsyn sin visjon og mål for dei neste fem åra, og kva strategi som vil ligge til grunn for å nå desse. Målgruppa for dokumentet er alle verksemder og sluttbrukarar som nyttar elnnsyn, leverandørar og andre interessentar/samarbeidspartnarar, samt produktteam og andre som jobbar tett opp mot fellesløysinga.

Formålet med strategien er å vidareføre arbeidet med å gjere offentleg forvaltning meir open, ved å gjera offentleg informasjon lettare tilgjengeleg for innbyggaren, samt effektivisere forvaltninga si gjennomføring av offentlegheitsprinsippet. Strategien skal vere retningsgivande for elnnsyn, som eit ledd i regjeringa sitt arbeid med å fremme openheit og demokrati i forvaltninga.

For å gjere greie for kva føringar, moglegheiter og utfordringar som er gjeldande for å sette ei strategisk retning, må ein fyrst kartlegge omverda og behov som er meldt inn. Nokre behov må adresserast og løyast saman med andre offentlege aktørar eller andre samarbeidspartnarar, og andre må undersøkast vidare for å sørge for at dei er forstått.

Dette dokumentet er ikkje ein strategi for digitalisering av offentleg sektor, men skal beskriva korleis elnnsyn fram mot 2025 skal understøtta dei eksisterande styringsstrategiane for digitalisering av offentleg sektor. Desse vert beskriven i blant anna «*Digital Agenda for Norge*», «*Én digital offentlig sektor*» og presiserast i det årlege digitaliseringsrundskrivet.

Produktstrategien tek utgangspunkt i gjeldande føringar slik dei blir framlagt i styringsdokument, samt behov frå interessentar.

1.2 Om elnnsyn

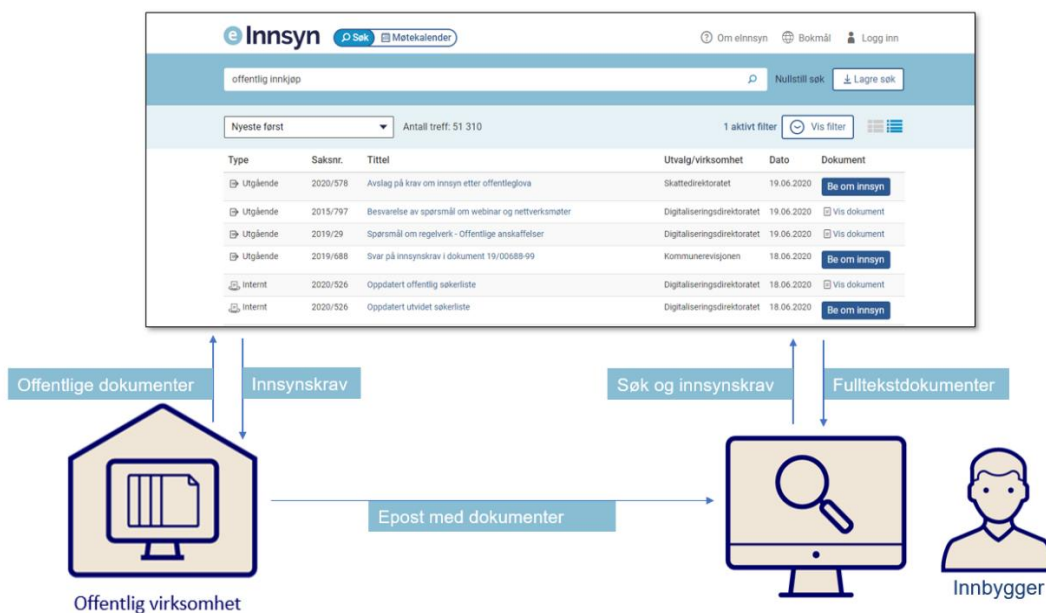
Digitaliseringsdirektoratet har hatt ansvar for fellesløysing for publisering, søk og innsyn i statlege verksemder sin elektroniske journal sidan Offentleg Elektronisk Postjournal (OEP) vart etablert i 2010. Denne plattformen var eit stort løft for praktiseringa av det norske offentlegheitsprinsippet då den vart teken i bruk. Då OEP skulle fornyast i 2016, etablerte dåverande Difi eit samarbeid med Oslo kommune om ei felles innsynsløysing. Oslo kommune skulle fornye sitt system for søk i politiske saker, og Difi skulle fornye publiseringplattformen for statlege postjournalar. Resultatet vart ei offentleg fellesløysing for innsyn og openheit, utvikla med tanke på å femna om heile offentleg sektor. elnnsyn vart lansert i 2018, og erstatta då OEP.

Formålet med elnnsyn er å gjera offentleg forvaltning meir open og transparent og å gjera dokumentasjonen lettare tilgjengeleg for innbyggjarane i Noreg. På elnnsyn er det publisert postjournalar frå statlege, kommunale og fylkeskommunale organ, og informasjon om møte og utval i fylkeskommunale og kommunale organ. Alle innbyggjarar har rett til å søke og bestille innsyn i dokumenta som offentleg forvaltning publiserer på elnnsyn.

elnnsyn.no er ein søkeportal på internett der innbyggjarar kan søke og be om innsyn i sakshandsaming og dokument i offentleg forvaltning.

Nokre dokument er publisert opent og kan lesast ved å trykke på «vis dokument», andre er tilgjengelege ved å «be om innsyn» direkte gjennom søkeportalen.

Dokumentbestillinga vert sendt direkte til den offentlege verksemda som er ansvarleg for journaloppføringa. Bestillinga blir deretter handsama av verksemda som eit innsynskrav. Bestillaren får svar direkte på e-post. Sakshandsamingstid er normalt 1 – 3 dagar.

Figur 1 dataflyt i elnnsyn

Totalt er det kring 48 millionar offentlege dokument som er tilgjengeleg på elnnsyn (medio 2020), og løysinga vert nytta hyppig – særskild av journalistar. I gjennomsnitt vert det gjennomført opp mot 3.000 søk dagleg og det vert sendt 1.200 innsynskrav gjennom løysinga dagleg.

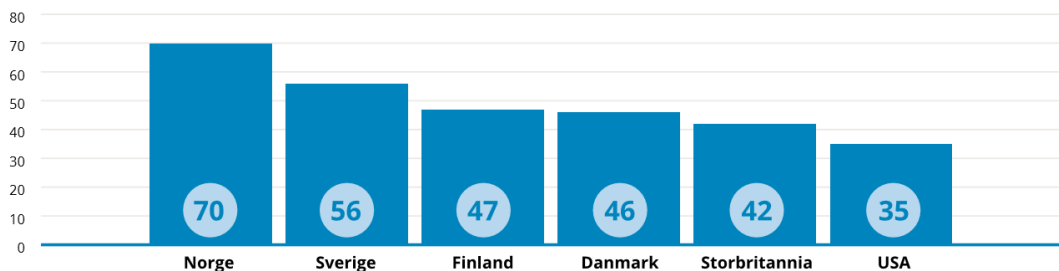
1.3 Kven kan bruke elnnsyn?

I paragraf 100 i Grunnlova heiter det m.a: *Enhver har rett til innsyn i statens og kommunenes dokumenter og til å følge forhandlingene i rettsmøter og folkevalgte organer.*¹

Dette er grunnlaget for offentlegheitsprinsippet som i praksis gir alle innbyggjarar rett til å fritt søke etter opplysningar i elnnsyn.no, gratis og anonymt. elnnsyn er omtala som eit verktøy for operasjonaliseringa av offentlegprinsippet og er tilrettelagt for å gi allmenta innsyn og innsikt i korrespondanse og politiske og forvaltningsmessige vedtak og avgjersler i det offentlege Noreg, på tvers av statleg, fylkesvis og kommunal forvaltning. Likevel har elnnsyn nokre målgrupper som har eit tettare forhold til produktet enn andre.

¹ [Norges grunnlov - lovdata](#)

Tillit til myndighetene. Som figuren viser er tilliten til myndighetene i Norge spesielt høy.

Figur 3. Prosentandel som svarte «ja» på spørsmålet «Har du tillit til nasjonale myndigheter?» ("Do you have confidence in national government") i 2014. Source: Gallup World Poll

Figur 2 Tillit til myndighetene (2014)

Med innsynsretten bidreg elnnsyn til at samfunnsdebatten kan først med eit best mogleg informasjonsgrunnlag. Som samfunnsobservator er pressa, det journalistiske miljøet og andre informasjonsformidlarar ei viktig målgruppe, og har eit stort bruksbehov for elnnsyn. I tillegg har betydinga av innsyn auka som følgje av at offentlig sektor stadig får fleire oppgåver, og i takt med fleire avgjerder vert delegert til administrasjonen.² Saksbehandlarar, politikarar og andre avgjerdstakarar lever difor tett på elnnsyn.

elnnsyn famnar alle innbygarane i Noreg, men vert i større grad nytta av journalistar, politikarar, saksbehandlarar og andre interessentar.

1.4 Relevante lover og styringsdokument

- [Offentleglova med Offentlegforskrifta og Offentlegmeldinga.](#)
- [Arkivlova og NOU 2019:9](#)
- [Forvaltningslova](#)
- [Personvernlova](#)
- [Meld. ST. 27 \(2015-2016\) Digital Agenda for Norge.](#)
- [Digitaliseringsstrategien – En digital offentlig sektor 2019 – 2025](#)
- [Digitaliseringsrundskrivet 2020](#)
- [Tildelingsbrev Digitaliseringsdirektoratet - 2020](#)
- Satsingsforslaget om ny OEP 2016 – rapport forprosjekt 2014
- Fulltekstpublisering av dokumenter 2012

1.5 Avgrensing og presiseringar

Dette strategidokumentet omhandlar vidareutviklinga til elnnsyn som produkt, og er ikkje ei rettleiing til korleis ein skal ta i bruk løysninga. Strategien kartlegg visjon, mål og innsatsområde, og er avgrensa til enkelte områder.

Tiltak- og utviklingsplan

Strategien inneheld ikkje konkrete tiltaks- og utviklingsplanar, men skal leggja føringar

² [NOU 2003: 30 - Ny offentlighetslov](#)

for vidareutviklinga av einnsyn. Konkrete tiltak vert fatta gjennom ordinære prioriteringsprosessar i Digitaliseringsdirektoratet og er nedfelt i egne tiltaks- og utviklingsplanar.

Endringar i rammevilkår

Den teknologiske utviklinga, samt politiske og samfunnsmessige endringar kan medføre endra rammevilkår knytt til områder som rører ved einnsyn. Dette er forhold som må takast med i den samla vurderinga av utviklingstiltak og prioritering fram mot 2025.

Omgrep

I samband med framlegginga av og høyringsrunden for NOU 2019:9 «*Fra kalveskinn til datasjø – Ny lov om samfunnsdokumentasjon og arkiver*» er det ein debatt om å opne opp dokumentomgrepet til å femne breiare for å inkludere framtidig datafangst i det digitale samfunnet. I produktstrategien er difor omgrepet «dokument» brukt som eit samleomgrep for alle typar digital dokumentasjon eller data som vert produsert i samband med saksbehandling i offentleg sektor. einnsyn skal vera innsynsløysing i offentlege data og dokument uavhengig av kva format dokumenta eller dataobjekta har.

Føresetnad

Ein avgjerande føresetnad for at einnsyn skal lukkast som ein nasjonal fellesløysing er å legge rette for samordning og samarbeid på tvers av forvaltningsnivå og sektorar.

Som ein nasjonal fellesløysing skal einnsyn bidra til å effektivisere offentleg sektor, ved å blant anna bli nytta av forvaltninga og andre til å utvikla samanhengande tenester på tvers for innbyggjar, organisasjonar og næringsliv. Tanken er at ei fellesløysing ikkje skal løyse behov aleine, men fungere som byggjeklossar slik at offentleg sektor utfyller kvarandre med å redusere kompleksiteten i det digitale økosystemet. Samarbeid og samordning kring komplementerende løysingar er heilt avgjerande for å lukkast i vidareutviklinga av einnsyn.

Dette skal gjerast gjennom ein heilskapleg og tverrsektoriell tilnærming, og som løysar dei behova offentlege verksemder har, på ein samfunnsøkonomisk lønnsam måte.

2 Bakgrunn

Offentleg Elektronisk Postjournal (OEP) vart etablert i 2010. Formålet til OEP var å gjere offentlege dokument lettare tilgjengeleg for innbyggjarane og senke terskelen for å krevje innsyn. Publikum, og ikkje minst pressa, var svært begeistra over moglegheita til å søke og be om innsyn i offentlege dokumenter, digitalt, online og anonymt. I 2011 fekk OEP prisen «ESPA 2011 best Practice» av European Institute of Public Administration".

Brukarundersøkingar av OEP avdekkar behov for vidareutvikling av funksjonaliteten for overføring av data og betre brukargrensesnitt, samt betre funksjonalitet for fulltekstpublisering av dokument. I statsbudsjettet for 2016 fekk Difi midlar til nyutvikling av det som skulle bli einnsyn, og i dette høve uttalte dåverande

kommunalminister Jan Tore Sanner: «Norge vil innføre det som blir verdens mest gjennomsiktede system for borgere og journalister til å sjekke hva som skjer i forvaltningen av en stat».

I utviklingsprosessen vart det innleia samarbeid med Oslo kommune, som var i gang med å oppgradere sitt system for saker til politisk behandling SIPS. Det vart avgjort å samle kreftene for å lage ei felles innsynsløysing for postjournal og møtedokumentasjon, for stat, kommune og fylkeskommune. Innsatsen og ansvaret for løysinga var likt fordelt mellom Difi og Oslo kommune

Etter at elnnsyn vart sett i drift, har det vorte klart at Oslo kommune ikkje ynsker førebels ansvar for elnnsyn. Det er difor avtalt at Digdir skal ta over heile ansvaret for elnnsyn over tid og på avtalte vilkår.

Bilde: elnnsyn vart lansert 5. februar 2018 av (f.v.) Raymond Johansen, byrådsleder Oslo, Steffen Sutorius, direktør Difi og Paul Chaffey, statssekretær Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

2.1 Visjon

eInnsyn vart lansert som ny innsynsløysing for offentleg sektor 5. februar 2018 og tok då over for OEP. Innsynsløysinga er utvikla med mål om å vera ei effektiv fellesløysing med nyskapande brukarvenlegheit og funksjonalitet. Ambisjonen i utviklingsprosjektet var å tilby innbyggjarane ei felles innsynsløysing for heile offentleg sektor; stat, kommune og fylkeskommune. Med bakgrunn i eInnsyn si rolle og bruk, er følgjande visjon valt:

eInnsyn skal fremja openheit og demokrati

Visjonen skal leggja føringar for strategiske mål og innsatsområde, og skal sikrast gjennom nokre grunnleggjande prinsipp til ein kvar tid. Desse fem prinsippa er fundamentet til eInnsyn og skal prege produktet, funksjonaliteten og vidareutvikling.

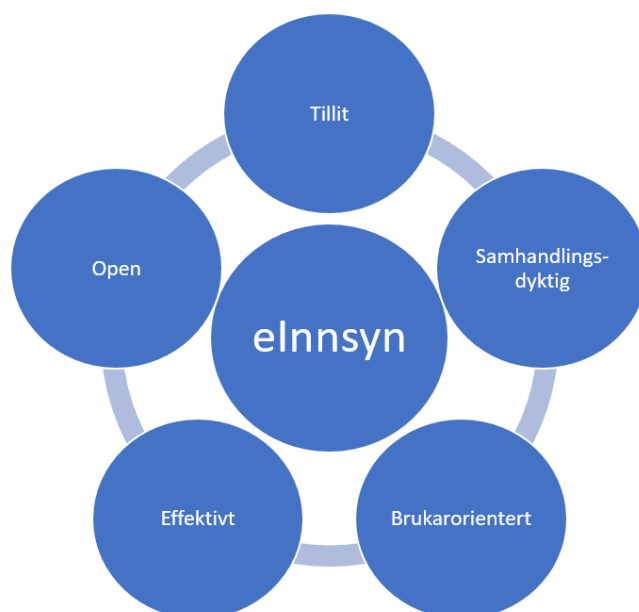
Tillit: eInnsyn skal vere til å stole på blant alle aktørar. Sikkerheita, kvaliteten og tilgjengelegheit skal vere framifrå, og krav som er sett i lover og forskrifter skal vera oppfylt.

Open: eInnsyn skal bidra til openheit og transparens i offentleg sektor, og vere eit verktøy for operasjonaliseringa av offentlegheitsprinsippet Noreg.

Samhandlingsdyktig: eInnsyn skal vere tilpassa offentlege verksemder sine digitale system og tenester, og skal fungere samanhengande med andre fellesløysingar i offentleg sektor, samt samhandling i eit felles økosystem for nasjonal digital samhandling og tenesteutvikling.

Effektivt: eInnsyn skal bidra til effektivisering og leggje til rette for ein smart og kostnadseffektiv offentleg sektor.

Brukarorientert: eInnsyn skal vere brukarvennleg, enkel og tilgjengeleg på ønska plattform til ei kvar tid.

Figur 3 verdigrunnlag for eInnsyn

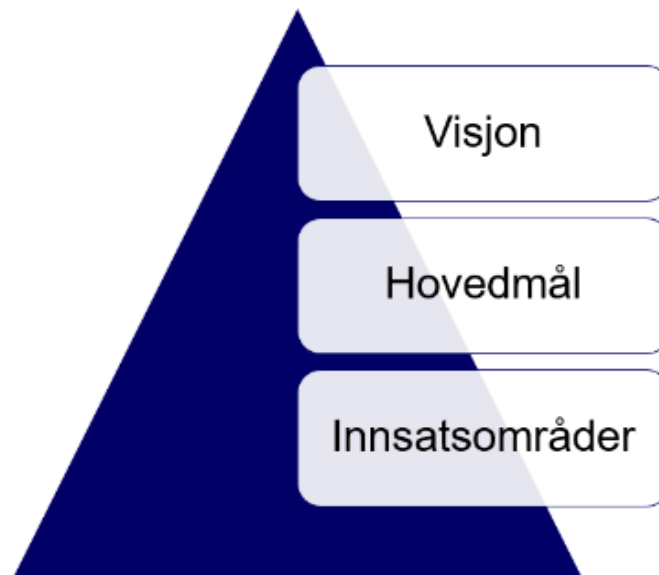
3 Fire overordna mål og innsatsområde

For å kunne realisere eInnsyn sin visjon og strategiske mål må kjernefunksjonaliteten bli godt ivaretatt, samstundes som det vert tilrettelagt for vidareutvikling i tråd med endringar i teknologi, brukarbehov og regelverk. eInnsyn si hovudoppgåve er å legge til rette for at offentleg forvaltning skal vere open og gjennomsiiktig i tråd med offentlegheitsprinsippet, slik at innbyggjarane kan få innsyn i det offentlege si sakshandsaming og dokument.

Saksbehandling i offentleg sektor vert stadig meir digitalisert med bruk av eit aukande tal verktøy og fagsystem. Samtidig slår Offentleglova fast at forvaltninga sine saksdokument er offentlege med mindre det er heimel for unntak i lov eller i medhald av lov. Det er difor viktig å kontinuerleg vidareutvikle eInnsyn for tilpassing til den digitale utviklinga og endringar i regelverket.

For å realisere eInnsyn sin visjon har Digitaliseringsdirektoratet identifisert fire overordna mål i strategiperioden 2020-2025:

- **eInnsyn skal ivareta samfunnet sitt behov for ei elektronisk publiserings- og søkeløysing i offentlege dokument.**
- **eInnsyn skal ligge i front av den digitale utviklinga i offentleg sektor og tilpassast endringar i regelverk.**
- **eInnsyn skal ha brukaren i sentrum.**
- **eInnsyn skal vera pådrivar for auke i andelen dokument som vert fulltekstpublisert.**

Figur 4 Strategirammeverk for eInnsyn sin produktstrategi

3.1 **eInnsyn skal ivareta samfunnet sitt behov for ei elektronisk publiserings- og søkeløysing i offentlege dokument**

Offentlegheitsprinsippet, å lmenta sin rett til innsyn i forvaltninga sine saksdokument, er rekna som eit grunnleggande demokratisk prinsipp og er nedfelt i norsk lovgjeving og praksis. Openheit, og med det moglegheita til å gjere seg kjende med, påverke og kontrollere forvaltninga sine handlingar, medverkar til å auke tilliten til forvaltninga – både til dei folkevalde og administrasjonen. Dette kan bidra til legitimitet og respekt for forvaltninga sine avgjerder og bidra til at samfunnsdebatten kan gjennomførast på eit best mogleg informert grunnlag. Offentlegheitsprinsippet utgjer såleis ein av hjørnesteinane i det norske demokratiet.³

I Offentlegheitsmeldinga (St.meld 32, 1997-1998) vert det peika på at forvaltninga også er ein informasjonsbank. I offentlege databasar, register og arkiv er det lagra store mengder informasjon, som ofte er kvalitetssikra på ein trygg måte. Tilgang til denne informasjonen kan vere ein ressurs både for innbyggjarane og for andre samfunnsaktørar som næringslivet, medieaktørar og interesseorganisasjonar. Offentlegheit kan dermed bidra til god samfunnsmessig bruk av informasjonsressursar.

Innsatsområde for å nå målet

3.1.1 **eInnsyn skal bidra til vidare rekruttering av statlege pliktsubjekt**

Offentlegforskrifta § 6 regulerer⁴ kva verksemder som skal publisere elektronisk journal på internett. Ikkje alle verksemder er observante på regelen om pliktavlevering. eInnsyn skal bidra til å oppfylle lovkrava om dette.

3.1.2 **eInnsyn skal tilby sine tenester til øvrige statlege verksemder**

Offentleglova § 2 og 3 slår fast at staten, fylkeskommunane og kommunane sine «saksdokument, journalar og liknande register for organet er opne for innsyn dersom ikkje anna følgjer av lov eller forskrift med heimel i lov». For å ivareta samfunnet sitt behov for ei innsynsløysing i offentlege dokument på ein best mogleg måte, er det hensiktsmessig at eInnsyn tilbyr innsynsløysing for det same verkeområdet av offentlege verksemder som Offentleglova regulerer. eInnsyn skal opne for at alle statlege verksemder som er omfatta av offentleglova kan nytte eInnsyn.

Offentlegforskrifta § 6 regulerer kva verksemder som er lovpålagt å gjere sin journal tilgjengeleg på internett. Publisering av offentleg journal for desse statlege pliktsubjekta vert finansiert av KMD via rammeløysing til Digitaliseringsdirektoratet. For andre verksemder som ynsker å nytte

³ [NOU 2003: 30 - Ny offentlighetslov](#)

⁴ Offentlegforskrifta er ikkje formelt trådd i kraft, men er likevel ein del av praksis i offentlegregelverket

eInnsyn, har KMD gjort det klart at desse må finansierast med brukarbetaling.

3.1.3 **eInnsyn skal tilby sine tenester til fylkeskommunane**

Fylkeskommunane er ein viktig del av offentleg forvaltning og tenesteyting og bør ta del i ei felles innsynsløysing for heile offentleg sektor. Å få fylkeskommunane med i eInnsyn er særleg aktualisert etter regionreforma, der fylkeskommunane har tatt over store deler av oppgåvene og saksbehandlinga til Statens vegvesen. Innsyn i saksbehandlinga til Statens vegvesen er tilgjengeleg i eInnsyn, medan det som er flytta til fylkeskommunane ikkje lenger er å finne i eInnsyn. Sjå også punkt 4.1.2

3.1.4 **eInnsyn skal tilby sine tenester til kommunesektoren**

eInnsyn skal ha innbyggjaren i sentrum ved å tilby ei brukarvenleg innsynsløysing/løysing som gjev innsyn i saksbehandling og dokument i offentleg forvaltning på tvers av stat, fylke og kommune. Kommunane er ein viktig del av offentleg forvaltning si tenesteyting og informasjonsdatabase, og bør publisera til eInnsyn. Sjå også punkt 4.1.2

3.2 **eInnsyn skal ligge i front av den digitale utviklinga i offentleg sektor og tilpassast endringar i regelverk**

Potensialet ved å ta i bruk ny teknologi for vidareutvikling av effektive og berekraftige løysingar er stor. Digitaliseringa av offentleg sektor vil stille nye krav til effektive løysingar og samhandling på tvers mellom løysingar og aktørar. Maskinlæring, stordata og kunstig intelligens er eksempel på teknologiske framsteg som vil kunne ha ein innverknad. Som nasjonal fellesløysing skal eInnsyn vidareutviklast med den teknologien som gjer at behova og funksjonaliteten kan realiserast på ein mest mogleg effektiv og hensiktsmessig måte.

Digitaliseringa i offentleg sektor fører også til nye lover, regelverk, strategiar og krav til samhandling. Eksempelvis vil lovforslaget NOU 2019:9 «*Fra kalveskinn til datasjø – Ny lov om samfunnsdokumentasjon og arkiver*» føre til nye krav til verksemdene for kva data som skal arkiverast og bli gitt innsyn i. Dette vil stille nye krav til korleis det offentlege og eInnsyn legg til rette for openheit og innsyn, teknisk og organisatorisk.

Innsatsområde for å nå målet

3.2.1 **Strategisk og operativt samarbeid med Arkivverket**

Som forvaltar av regelverket kring arkiv er Arkivverket med på å sette premissa for eInnsyn. Samstundes har Arkivverket og eInnsyn samanfallande interesser kring arkivering av og innsyn i offentleg forvaltning sin dokumentasjon. eInnsyn vil difor søke samarbeid med Arkivverket både på strategisk nivå og innan relevante pilotar og prosjekt.

I fyrste omgang er elnnsyn invitert med på Arkivverket sine prosjekt og pilotar innan innebygd arkivering og Regulatorisk sandkasse. I tillegg samarbeider Digitaliseringsdirektoratet og Arkivverket om korleis samanhengen mellom elnnsyn og Digitalarkivet skal være, både med omsyn til brukaropplevinga, metadata og arkitekturen i løysingane. Det kan bli aktuelt med fleire samarbeidsprosjekt.

3.2.2 **Tilpassing til NOU 2019:9 med fokus på openheit og innsyn**

Utkastet til ny arkivlov utfordrar viktige rammevilkår for elnnsyn.⁵ Arkivlovutvalet forslår m.a. å fjerne journalpostomgrepet og å løyse opp tilknytninga til NOARK-standard.

Samtidig ynsker utvalet at datafangsten frå forvaltninga til arkiv vert utvida til fleire fagsystem og at moglegheita for innsyn vert styrka. Dette vil krevje nytenking og vidareutvikling ift datafangst, metadata, datamodellar, søkemoglegheiter m.m. elnnsyn vil tilpassast dei nye rammevilkåra som er relevante for å ivareta samfunnet sitt behov for ei elektronisk publisering- og søkeløysing i offentlege dokument.

3.2.3 **Samarbeid med leverandørmarknaden**

Gode og framtidsretta løysingar frå leverandørmarknaden er heilt avgjerande for at offentleg forvaltning skal kunne jobbe rasjonelt og delta i den digitale utviklinga. Samstundes gir offentlege fellesløysingar viktige bidrag til digital samhandling og utvikling. elnnsyn skal ha eit godt og inkluderande samarbeid med leverandørmarknaden for saman å kunne levere effektive og brukarvenlege løysingar med samanhengande verdikjeder for forvaltninga.

3.2.4 **Initiere og delta i relevante innovasjonsprosjekt, pilotar og POC med offentlege og private aktørar**

Digitaliseringa av offentleg sektor vil stilla nye krav til effektive løysingar, samhandling og endringsvilje. For å vera i front av utviklinga er det viktig at elnnsyn følgjer med på utviklinga og deltek i utviklingsprosjekt og Proof of Concept-arbeid (POC) som kan gje kunnskap og synergi i vidareutviklinga av elnnsyn.

3.2.5 **Lav terskel for utprøving av ny teknologi**

Kontinuerleg teknologisk oppdatering og posisjonering for å kunne ta i bruk ny teknologi vil vere viktig i den digitale endringsreisa offentleg sektor no er inne i. elnnsyn skal drive kontinuerleg utvikling av teknologi og funksjonalitet som kan forbetre og vidareutvikle tenesta.

3.3 **elnnsyn skal ha brukaren i sentrum**

Eit av dei viktige fokusområda i Digital Agenda frå 2015 er *brukaren i sentrum*. elnnsyn er ei innbyggerretta teneste der sluttbrukarane sine behov skal vera retningsgjevande for vidareutviklinga av brukargrensesnittet. Samtidig kan det vere enkelte

⁵ [NOU 2019:9, «Fra kalveskinn til datasjø – Ny lov om samfunnsdokumentasjon og arkiver](#)

brukargrupper eller verksemdar som har behov for meir spesialiserte tenester. elnnsyn vil så langt som mogeleg legge til rette for at tredjeparts verksemdar kan få tilgang til databasen for å kunne bygge spesialiserte eller verdiaukande tenester.

Også innhaldsleverandørane, leverandørmarknaden og ikkje minst pressa er viktige brukarar av elnnsyn.

Innsatsområde for å nå målet

3.3.1 Innbygger i fokus

elnnsyn skal ha eit brukarvenleg brukargrensesnitt på internett, tilpassa for bruk både på pc og mobile einingar. Vidareutvikling av brukargrensesnittet skal skje basert på aktiv kartlegging av allmenne brukarbehov og i tråd med standardar for klart språk og UU.

4.3.2 Fokus på innhaldsleverandørane sine behov for ei effektiv og brukarvenleg teneste

elnnsyn skal ha tett dialog med - og rutinar for kartlegging av - brukarbehov for dei offentlege verksemdene som nyttar elnnsyn. Løysinga skal fungere på ein smidig og effektiv måte og vere eit godt verktøy. elnnsyn skal ha eit eige sjølvbetent administrasjonsgrensesnitt der dei tilknytte verksemdene sjølve kan ha oversikt og kontroll. Eit godt samarbeid med innhaldsleverandørane er viktig for ei god og framtidsretta løysing for verksemdene og innbyggerane.

3.3.2 Legge til rette for at tredjepartsverksemdar kan få tilgang for å bygge verdiaukane tenester

elnnsyn er ein betydeleg informasjonsbank for offentleg forvaltning. Tilgang til denne informasjonen kan vere en ressurs både for innbyggerane og for andre samfunnsaktørar. For å kunne bruke denne informasjonsressursen på ein samfunnsmessig god måte, vil elnnsyn legge til rette for at tredjepartsverksemdar skal kunne få tilgang for å bygge verdiaukane tenester, t.d. gjennom API-tilgang, på bestemte vilkår

Ved tredjeparts tilgang til databasen vil omsynet til personvern vere svært viktig. elnnsyn inneheld personopplysningar, og ved all tenesteutvikling må personvernet ivaretakast, og ansvaret for oppfyllinga av personvernlovgivinga må vere klart definert. Eit styrka samarbeid mellom offentleg sektor og tredjepart skal gje grunnlag for gode tenester som kan stimulere til innovasjon og meirverdi.

3.3.3 Legge til rette for datastøtta journalistikk

Dei redaktørstyrte mediene har ei viktig rolle som samfunnet si vaktbikkje. Med aukande informasjonsmengd i offentleg sektor er ein avhengig av å kunne nytte dataanalysar innan journalistikken. elnnsyn vil legge til rette for at redaktørstyrte medier skal kunne få direkte tilgang til elnnsyn databasen via t.d. eiga skyløysing.

Dei redaktørstyrte mediene har sitt eige etiske regelverk, vær varsom-plakat og redaktørplakat. Etter artikkel 85 i Personvernforordningen (GDPR), jf personopplysningsloven § 3, er handsaming av personopplysningar i journalistisk verksemd unntatt frå fleire av bestemmingane i forordninga om behandling av personopplysningar.⁶ Det er såleis i tråd med forordninga å legge til rette for datastøtta journalistikk gjennom tilgang til personopplysningar for å støtte oppunder retten til ytrings- og informasjonsfridom.

3.4 **elnnsyn skal være pådrivar for auke i andelen dokument som vert fulltekstpublisert**

Offentlegheitsprinsippet, ålmenta sin rett til innsyn i forvaltninga sine saksdokument, er rekna som eit grunnleggande demokratisk prinsipp og er nedfelt i norsk lovgjeving og praksis. Denne innsynsretten vil auke vesentleg i verdi om innbyggjarane kan finne aktuell informasjon direkte som fulltekstpubliserte dokument, utan å gå vegen om innsynskrav. Samtidig vil fulltekstpublisering bidra til at verksemdene kan legge til rette for ein mest mogleg effektiv prosess for behandling av innsynskrav. Digitaliseringsrundskrivet 2020⁷ sler fast at «*Virksomhetene bør øke andelen dokumenter som fulltekstpubliseres på elnnsyn*».

Innsatsområde for å nå målet

3.4.1 **elnnsyn skal vidareutvikle sin funksjonalitet for enkel publisering av dokument i fulltekt**

For å gjere utrullinga av elnnsyn i 2018 enklast mogleg vart dei fleste verksemdene knytt til elnnsyn via det som vart kalla alternativ 0. Dette inneber manuelle prosessar for overføring av data og har ikkje støtte for fulltekstpublisering. Samtidig vart det også tilbydd eit alternativ 1 som mogleggjer effektivisering og automatisering av arbeidsflyten ved overføring av data, og meir saumlaus samhandling mellom sak/arkiv-systema og elnnsyn, samt enkel fulltekstpublisering. Fleire leverandørar tilbyr no alternativ 1 til sine kundar, og elnnsyn ynsker at flest mogleg oppgraderer til dette.

3.4.2 **Dialog med leverandørmarknaden om tilrettelagde løysingar for samhandling med elnnsyn**

Leverandørmarknaden er ein viktig samarbeidspartnar både for forvaltninga og elnnsyn. elnnsyn skal ha god dialog med leverandørmarknaden for saman å kunne tilby effektive og brukarvenlege løysingar som kan gje saumlaus samhandling mellom forvaltninga og elnnsyn. Det er viktig at leverandørmarknaden kan tilby oppdaterte løysingar, som t.d. alternativ 1 til sine kundar. Sjå også punkt 4.4.1

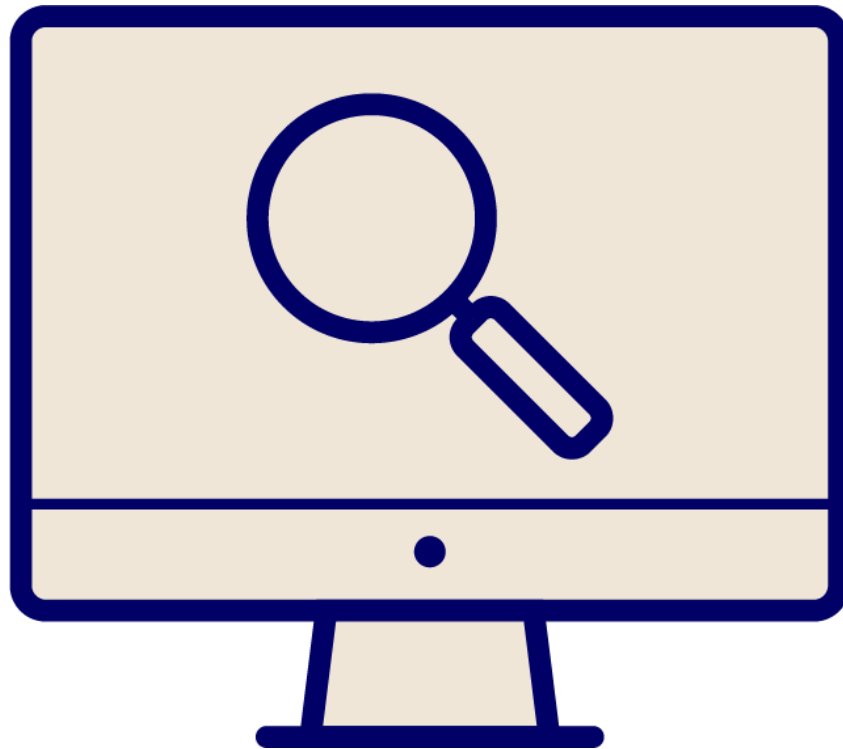
⁶ [Lov om behandling av personopplysninger \(personopplysningsloven\)](#)

⁷ [Digitaliseringsrundskrivet - nr: H-5/19](#)

3.4.3 **eInnsyn skal dele kunnskap og informasjon om fulltekstpublisering**

Fulltekstpublisering vil bidra til at verksemdene kan legge til rette for ein mest mogleg effektiv prosess for behandling av innsynskrav . Samtidig vil innbyggjarane få eit meir effektivt verktøy for innsyn i offentleg forvaltning. Kartlegging viser at overgang til fulltekstpublisering handlar mykje om organisatoriske og kulturelle endringar i verksemdene, der også forankring i heile organisasjonen er viktig. eInnsyn skal aktivt bidra til kunnskapsdeling og læring på tvers for å få auke i andelen verksemdar som praktiserer fulltekstpublisering.

eInnsyn skal vere ein pådrivar for at flest mogleg offentlege verksemdar publiserer dokument i fulltekst og ser nytta av og gevinsten med fulltekstpublisering.

Figur 5: Illustrasjonsbilete

4 Vedlegg 1 - vidare forvaltning av strategien

Vidare forvaltning av strategien skal skje i høve til beslutningsprosessen for arbeid med visjon og strategi for elnnsyn som er fastsett av Digitaliseringsdirektoratet. Beslutningsprosessen er styrande for elnnsyn og skal brukast som grunnlag for å:

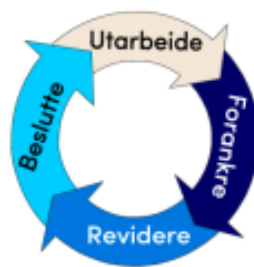
- utarbeide og beslutte visjon og strategi
- revidere visjon og strategi ved fastsette intervaller eller hendingar

Beslutningsprosessen for visjon og strategi består av tre definerte prosessar:

- Visjonsprosessen skal gjennomførast kvart 5. - 10. år eller ved vesentlege endringar i elnnsyn sine rammevilkår
- Strategiprosessen skal gjennomførast kvart 3. - 5. år, ved endra rammevilkår eller ved identifisert behov for nye eller endra tenester.
- Utviklings- og tiltaksplanprosess vert gjennomført årleg i tråd med endringsstyringsprosess for Digdirs felleskomponentar og etter innspel frå elnnsyn sine kundar leverandør og sluttbrukarar. Prosessen skal etablere konkrete utviklings- og tiltaksplanar som skal sikre oppfylling av dei måla som er definert i strategien for elnnsyn.

Visjons- og strategiprosessane gjennomførast som en firestegs prosess som indikert i figuren under.

Det vil, avhengig av omfang av revisjon etter første forankring, kunne vere behov for å gjenta stega «forankre» og «revidere» inntil ein oppnår tilstrekkeleg samstemmigheit og grunnlag for endeleg beslutning.

Det er Digitaliseringsdirektoratet si leing som har avgjerande myndigheit både for visjon, strategi og dei ulike tiltaka og utviklingsplanane.